

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра фінансового менеджменту та фондового ринку

Допущено до захисту
Завідувач кафедри
Баранова В.Г.
“ ” 2019 р.

**КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
на здобуття освітнього ступеня бакалавра
зі спеціальності 6.030508 «Фінанси і кредит»**

за темою:
**ФІНАНСОВА ДІЯЛЬНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВА НА ПРИКЛАДІ
ТОВ "АРМУС-С"**

Виконавець

студентка факультету фінансів та банківської
справи

Нарусевич Катерина Вікторівна

_____ /прізвище, ім'я, по батькові)

_____ /підпис/

Науковий керівник

к.е.н., доцент

_____ (науковий ступінь, вчене звання)

Лапіна Ірина Сергіївна

_____ (прізвище, ім'я, по батькові)

_____ /підпис/

Одеса 2019

ЗМІСТ

	стор.
ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА.....	6
1.1. Поняття фінансової діяльності підприємства та механізм загального управління нею.....	6
1.2. Цілі і завдання управління фінансовою діяльністю підприємства.....	14
1.3. Методика оцінки ефективності загального управління фінансовою діяльністю підприємства.....	22
РОЗДІЛ 2 АНАЛІЗ ФІНАНСОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА ТОВ «АРМУС-С».....	26
2.1. Характеристика ТОВ «Армус-С».....	26
2.2. Аналіз основних показників діяльності ТОВ «Армус-С».....	30
2.3. Оцінка ефективності фінансової діяльності підприємства ТОВ «Армус-С».....	38
РОЗДІЛ 3 РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА ТОВ «АРМУС-С».....	46
3.1. Шляхи оптимізації фінансової діяльності ТОВ «Армус-С».....	46
3.2. Розробка економіко-математичної моделі для оптимізації фінансової діяльності підприємства ТОВ «Армус-С».....	50
ВИСНОВКИ.....	61
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	65
ДОДАТКИ.....	70

ВСТУП

На сучасному етапі розвитку в Україні наявні непродуктивні економічні витрати на підприємствах, недостатнє використання робочої сили, а також низький рівень освоєння та залучення власних ресурсів підприємствами. Роками існує стійка тенденція до відставання від країн Європи та неефективної діяльності різних ланок бізнесу внаслідок відсутності якісного економічного аналізу діяльності підприємств. Але як міцне підґрунтя для виправлення цього стану виступають розвиток ринкових відносин та суттєве розширення господарської діяльності суб'єктів господарювання, яким необхідно відповідати за своїми зобов'язаннями перед усіма ланками фінансово-кредитної системи, постачальниками і своїми працівниками. Тож значно зростає роль своєчасного і якісного аналізу фінансового стану підприємств.

Ефективність фінансового стану підприємства є однією з головних характеристик результативності його діяльності. Забезпечення ефективності пов'язано з наявними резервами потенційного розвитку, при цьому вирішення проблеми оптимізації управління фінансовими ресурсами дозволить у майбутніх періодах забезпечити максимізацію прибутку та, відповідно, ринкової вартості, що обумовлює необхідність детального вивчення спектру показників фінансової діяльності підприємства.

Розв'язання проблеми управління фінансовою діяльністю підприємства перебуває в центрі уваги багатьох сучасних наукових досліджень. Вагомий внесок у дослідження проблеми ефективності управління фінансовими ресурсами підприємства, а також у розробку теоретичних та методичних засад оцінки фінансового стану підприємств внесли такі вчені-економісти, як: С. М. Рогач, Т. А. Гуцул, В. А. Ткачук, Білик М. Д., Павловська О. В., Притуляк Н. М., Невмержицька Н. Ю.. Також особливу увагу в своїх дослідженнях та напрацюваннях приділили такі вчені, як Партин Г.О.,

Данилюк М.О., Мильнер Б.З., Садовник О.В., С.К. Харічков, Г.А. Дорошук., О.М. Вермінська, І.О. Школьник, І.М. Боярко, О.В. Дейнека та інші.

Саме таке становище сучасних вітчизняних підприємств при розвитку економіки країни обумовлює вибір і актуальність обраної теми кваліфікаційної роботи.

Об'єктом вивчення виступає процес формування фінансового стану підприємства як елемента управління його фінансовою діяльністю на прикладі ТОВ «Армус-С».

Предметом є теоретичні та практичні основи формування фінансового стану підприємства на прикладі ТОВ «Армус-С».

Мета полягає в дослідженні теоретичних основ фінансового стану підприємства як елемента управління його фінансовою діяльністю та розробці практичних рекомендацій щодо підвищення рентабельності виробництва і зміцнення фінансового становища – основи стабільної роботи підприємства

Відповідно до зазначеної мети було сформульовано наступні завдання:

- визначити поняття фінансової діяльності підприємства та механізм загального управління нею;
- з'ясувати цілі і завдання управління фінансовою діяльністю підприємства;
- розглянути оцінку ефективності загального управління фінансовою діяльністю підприємства;
- охарактеризувати підприємство ТОВ «Армус-С» та основні показники його діяльності;
- надати оцінку ефективності фінансової діяльності ТОВ «Армус-С»;
- знайти та обґрунтувати шляхи оптимізації фінансової діяльності підприємства ТОВ «Армус-С»;
- оцінити можливі резерви покращення результатів фінансової діяльності ТОВ «Армус-С»;
- розробити економіко-математичну модель для оптимізації фінансової діяльності підприємства ТОВ «Армус-С».

Для вирішення поставлених завдань в роботі використовувалися такі методи наукового пізнання, як метод економічного аналізу, реферативний (при огляді та підборі літературних джерел), аналіз та синтез, порівняння, метод аналогії, метод угруповань, класифікаційний, системно-структурний, узагальнення, економіко-математичні та економіко-статистичні методи, метод коефіцієнтів, табличний (для аналізу та узагальнення даних) та графічний (для унаочнення даних) методи.

Методичною основою дослідження стали теоретичні положення економічної науки, праці українських та зарубіжних вчених з питань фінансової діяльності та фінансової стабільності підприємств. Основні положення роботи, висновки та пропозиції базуються на використанні й узагальненні даних матеріалів законодавчих актів України, періодичних видань, мережі інтернет, фінансової звітності та внутрішніх документів ТОВ «Армус-С».

ВИСНОВКИ

Ефективна фінансово-господарська діяльність кожного підприємства залежить від своєчасної мобілізації фінансових ресурсів та їх ефективного використання для забезпечення найбільш оптимального та прибуткового фінансового стану. Основну роль для кожного підприємства відіграє організація фінансової діяльності, проаналізувати яку можна комплексним фінансовим аналізом, який охоплює оцінку та прогнозування фінансового стану підприємства на основі його бухгалтерської звітності.

Ефективність фінансового стану підприємства є однією з головних характеристик результативності його діяльності. Аналіз фінансового стану підприємства та його планування надають можливість визначити достатність наявних обсягів коштів для погашення заборгованостей, визначити його платоспроможність, реальність загроз банкрутства тощо.

В ході роботи було проведено комплексний аналіз підприємства ТОВ «Армус-С», що надає послуги зі сприяння в отриманні фітосанітарних сертифікатів у відповідних державних службах для експорту вантажів.

Горизонтальний та вертикальний аналіз діяльності ТОВ «Армус-С» за його балансом показав основні тенденції змін в активах та пасивах протягом 2016-2018 років. В активах відбулися наступні зміни: підприємство відмовилося від використання оборотного капіталу внаслідок збитковості діяльності у 2017 році. В необоротних активах - частка грошей та їх еквівалентів зменшилась на 97,9%, внаслідок чого втратила вплив в загальній структурі активів. При цьому підприємству вдалось зменшити обсяг дебіторської заборгованості, але збільшив її частку в активах, оскільки внаслідок збитковості ТОВ обрало стратегію збереження кількості клієнтів.

В пасивах змінами відзначився власний капітал, в якому є непокриті збитки при незмінному щорічному обсягу пайового капіталу. В структурі пасивів майже вдвічі зросла вага поточних зобов'язань та забезпечень за

рахунок збільшення сукупної кредиторської заборгованості та інших поточних зобов'язань.

В цілому при загальному зменшенні обсягу активів та пасивів у 2017 році та при невеликому їх збільшенні у 2018 значні зниження показників, яке виявив горизонтальний аналіз, є цілком логічними. Але при цьому ми можемо зробити висновок, що дії ТОВ «Армус-С» з приводу подолання збитковості принесли свої результати, оскільки за рік ефективно зменшили збитковість на 57,17%. Цьому сприяло збільшення доходів від реалізації послуг та зменшення адміністративних витрат. Тож задля відновлення прибутковості підприємства необхідно оптимізувати його показники та підвищити за рахунок цього ефективність діяльності.

Ефективність фінансової діяльності будь-якого підприємства прийнято оцінювати за допомогою низки коефіцієнтів ліквідності, платоспроможності, ділової активності, рентабельності та фінансової стійкості.

Аналіз абсолютної ліквідності в останніх періодах показав, що у 2018 році у випадку непередбачуваних ситуацій не чекаючи оплати дебіторської заборгованості й реалізації інших активів ТОВ «Армус-С» змогло б негайно погасити лише 8% поточних зобов'язань. Швидка спадна тенденція спостерігається в обсязі чистого оборотного капіталу, збереження якої може привести у майбутніх періодах до неспроможності погашення підприємством власних короткострокових зобов'язань та приведе до більшого обсягу збитків.

В ході аналізу платоспроможності та фінансової стійкості ТОВ «Армус-С» було виявлено збільшення рівня фінансових ризиків та зменшення рівня автономії протягом кількох років.

При аналізі ділової активності було виявлено, що оборотність активів, тобто ефективність їх використання підвищилась майже у два рази. Позитивними тенденціями також стало зниження середнього строку погашення дебіторської та кредиторської заборгованостей, тобто клієнти ТОВ швидше сплачували за виставленими рахунками, при цьому підприємство

швидше розраховувалось перед постачальниками. Як наслідок, це стало однією з причин зменшення загальної збитковості ТОВ «Армус-С» в цьому періоді.

Аналіз рентабельності ТОВ «Армус-С» показує неефективне використання ним активів протягом 2017 та 2018 років, що приводить до створення збитків замість прибутку. В підсумку підвищити рентабельність активів можна шляхом мінімізації витрат та підвищення рівня доходів від фінансово-господарської діяльності. Рентабельність реалізованих послуг була низькою, крім того було виявлено, що товариство не компенсує залучений власний капітал чистим прибутком.

Будь-яке підприємство здатне досягти достатнього фінансового стану лише при оптимізації своїх «слабких місць». Отже, серед методів оптимізації показників його діяльності з метою подолання збитковості доцільно запропонувати ТОВ "Армус-С" наступні заходи:

- оптимізація структури фінансових ресурсів та мінімізація вартості їх залучення, в тому числі собівартості;
- підвищення продуктивності використання робочого часу працівниками;
- продаж невикористовуваних або нераціонально використовуваних активів (за наявності таких на балансі ТОВ);
- розширення обсягу надання послуг та пошук нових клієнтів, але одночасно з тим доцільне також втримання вже існуючих;
- подальше зменшення фінансових зобов'язань, а також збільшення обсягу грошових активів, що забезпечують ці зобов'язання;
- контроль за виконанням фінансових планів;
- врахування потенційних ризиків.

Про нестійкість фінансового стану ТОВ «Армус-С» на сьогодні свідчать зниження рівня його рентабельності та незалежності, а також збитковість протягом двох останніх років, тож розроблення моделі, що допоможе оптимізувати фінансову діяльність для підприємства є доцільним.

Отже, з метою створення комплексного та більш детального розгляду діяльності ТОВ «Армус-С» пропонується провести регресійний аналіз впливу кількох незалежних змінних на залежний показник. В якості результативної ознаки використаємо обсяги чистого доходу, коливання якого найкращим чином відображають ефективність діяльності підприємства, оскільки є основною частиною його грошових надходжень. Проаналізуємо вплив на нього собівартості реалізованих послуг, економічної рентабельності та коефіцієнту автономії.

Шляхом кореляційного аналізу було встановлено, що по відношенню до результативного фактору існує висока ступінь прямого лінійного взаємозв'язку обраних параметрів.

При регресійному аналізі було виявлено завдяки коефіцієнту детермінації, що уся варіація результативного фактору пояснюється варіацією запропонованих до розгляду ознак. Отже, обрані фактори впливають на чистий дохід ТОВ «Армус-С», що підтверджує правильність їх включення в побудовану модель.

Лінійна математична регресійна модель основних показників діяльності ТОВ «Армус-С» показала, що найбільший вплив на чистий дохід має рентабельність активів. Значний вплив також має рівень автономії, вплив якого більший за вагу собівартості у 77,55 разів. Тож можемо зробити висновок, що математична кореляційно-регресійна модель також виявила необхідність збільшення рівня рентабельності активів та ступеня незалежності підприємства.

Отже, при виконанні зазначених рекомендацій ТОВ «Армус-С» підвищить показники фінансової діяльності та рівень фінансової стійкості. При цьому у майбутніх періодах зможе знов отримувати прибутки.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Закон України «Про підприємства в Україні» від 27.03.1991 № 887-ХІІ
2. Господарський кодекс України від 16.01.2003 № 436-IV
3. Створення товариств з обмеженою відповідальністю/ юридична фірма «Гелон» [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.gelon.com.ua/ua/galuz%D1%96-praktyku/yuridichnij-konsalting/korporatyvne-pravo/reestraciya-yuridichnih-os%D1%96b/reestraciya-TOV>
4. Економіка і підприємництво, менеджмент: Навчальний посібник.- 2-ге вид., стереотипне/ [С. М. Рогач, Т. А. Гуцул, В. А. Ткачук та ін.]. – Київ: ЦП «Компринт», 2018. – 722 с.
5. Закон України «Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю» № 2275-VIII
6. Оцінка ефективності управління фінансовими ресурсами підприємства / С. О. Домбровська // Інтелект ХХІ. – 2017. – № 6. – С. 46-50.
7. Навчальний посібник в 2-х частинах/ [Баранова В.Г., Волохова І.С., Хомутенко В.П. та ін.] за заг. ред. Баранової В.Г. – Одеса: Атлант, 2015. ч.2. – 309 с.
8. Економіка підприємства: навчальний посібник /Л.О.Болтянська, Л.О. Андреева, О.І. Лисак.-Херсон: ОЛДПЛЮС, 2015. – 668с.
9. Косарева І. П. Дослідження теоретичних основ фінансового стану підприємства [Електронний ресурс] / І. П. Косарева , М. П. Хохлов, В. В. Бірюкова // Електронний науково-практичний журнал «Інфраструктура ринку». – 2018, № 19. – С. 101–106.
10. Аналіз інвестиційних проєктів: Навч.посіб./Давиденко Н.М. – Київ: ЦП «Компринт», 2015, – 378с.

11. Болдуєва О. Заходи протидії корупції в аудиті фінансової звітності суб'єктів фондового ринку України. Держава та регіони. Серія «Економіка та підприємництво». 2015. № 5. С. 15–20.
12. Фінанси підприємств: Навчальний посібник/Партич Г.О. - К. : Знання, 2006. - 379 с.
13. Кузнецова І. О. Сучасні концепції формування конкурентних стратегій підприємства / Кузнецова І. О., Кублікова Т.Б // Науковий вісник ОНЕУ. – Одеса, 2017. - № 5 (247) – С.96-106.
14. Кублікова Т. Б. Система казначейства: управління фінансовими ресурсами: монографія / Т. Б.Кублікова, Е. І. Курганська. – Одеса: ОНЕУ, 2015. – 323 с.
15. Джерела фінансування інвестиційного портфелю підприємства / Л.О. Саталкіна // Економіка: реалії часу. - 2013. - № 2. - С. 181-186.
14. Петухова О. М. Інвестування [текст] навч. посіб. / О. М. Петухова. – К. : «Центр учбової літератури», 2014. – 336 с.
15. Порівняння власного та залученого капіталу/ Finalern фінансова аналітика [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.finalearn.com/lifers-859-1.html>
16. Вермінська О. М. Переваги та недоліки форм фінансування інноваційної діяльності / О.М. Вермінська // Сучасні проблеми економіки і менеджменту : тези доповідей міжнародної науково-практичної конференції – Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2011. – С. 205–206.
17. Лондар С.Л. Фінанси навч. посіб. для студ. вищих навч. закладів /С.Л. Лондар, О.В. Тимошенко. Вінниця : Нова книга, 2009. 384 с.
18. Особливості механізму фінансового управління функціонуванням підприємств [Електронний ресурс] / Н. Л. Гавкалова. // Державне будівництво. - 2012. - № 2. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/DeBu_2012_2_31
19. Вплив фінансового ризику на систему управління фінансовими ресурсами підприємства / С.О. Домбровська // Вісник соціально-економічних досліджень : зб. наук. праць; Одеський національний економічний

- університет. – Одеса, 2016. – № 61 (2). – С. 184–193 ISSN 2313-4569.
- 20.Хрипун А.В. Теоретичні та практичні аспекти управління фінансовою діяльністю підприємства/ Хрипун А.В. – Вінниця, 2013. – 3с.
- 21.Гаркуша Н.М. Моделі і методи прийняття рішень в аналізі та аудиті : навч. посібник / Н.М. Гаркуша, О.В. Цуканова, О.О. Горошанська. – К. : Знання, 2011. – 591 с.
- 22.Данилюк М.О., Оцінювання ділової активності підприємства на стадіях життєвого циклу [Текст] / Микола Олексійович Данилюк // Економічний аналіз: зб. наук. праць / Тернопільський національний економічний університет; редкол.: О. В. Ярощук (голов. ред.) та ін. – Тернопіль: Видавничо-поліграфічний центр Тернопільського національного економічного університету «Економічна думка», 2018. – Том 28. – № 2. – С. 119-126.
23. Управління стратегічними змінами підприємств АПК: Навч. посібник/ Садовник О.В. - К.: КНЕУ, 2012. – 539 с.
- 24.Фінансова складова життєвого циклу підприємства / Л. М. Дідик // Економічний вісник Національного гірничого університету. - 2010. - № 1. - С. 55-62
- 25.Дудукало Г. О. Аналіз методів оцінювання ефективності управління діяльністю підприємства / Г.О. Дудукало. // Ефективна економіка. - 2012. - № 3. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2012_3_58.
- 26.Білик М. Д., Павловська О. В., Притуляк Н. М., Невмержицька Н. Ю. Фінансовий аналіз: Навч. посіб. К.: КНЕУ, 2005. 592 с.
- 27.Основи фінансового аналізу / фінансовий аналіз і фінансове планування [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://shag.com.ua/module-finansovij-analiz-i-finansove-planuvannya-tema-osnovi-f.html>
- 28.Єдиний державний реєстр юридичних осіб [Електронний ресурс] // Офіційний веб-портал Міністерства юстиції України – Режим доступу: <https://usr.minjust.gov.ua/ua/freesearch>
- 29.Фітосанітарні вимоги України до імпортованих вантажів [Електронний ресурс] // Офіційний веб-портал Державної служби України з питань безпеки харчових продуктів та захисту споживачів – Режим доступу:

http://consumer.gov.ua/ContentPages/Fitosanitarni_Vimogi_Ukraini_Do_Imporrtikh_Vantazhiv/128/

30. Про затвердження порядку оформлення карантинного дозволу, карантинного сертифіката, фітосанітарного сертифіката та фітосанітарного сертифіката на реекспорт: наказ Міністерства аграрної політики України від 02.12.2005 №292 / Головна державна інспекція з карантину рослин України – режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0292510-05>
31. Про національний бізнес-рейтинг / Національний бізнес-рейтинг України [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://nbr.com.ua/about-us>
32. Показники ліквідності [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://fin-admin.com/ua/fnansovij-analz/40-pokazniki-lkvdnost.html>
33. Фінансова стійкість підприємства та шляхи її зміцнення / Т. Е. Белялов, А. В. Олійник // Міжнародний науковий журнал "Інтернаука" . - 2016. - № 12(2) – С. 22–26.
34. Мних Є. В. Економічний аналіз : підручник / Є. В. Мних. – К. : Знання, 2011. – 630 с.
35. Кобилецький В. Р., Фінансовий аналіз та висновки. Методика розрахунку / В. Р. Кобилецький // Онлайн-журнал «Financial Analysis online» [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://www.finalon.com/slovnik-ekonomichnikh-pokaznikiv/282-manevrenist-vlasnogo-kapitalu>
36. Фінансовий аналіз: навчальний посібник. / За заг. ред. Школьник І.О. [І.О. Школьник, І.М. Боярко, О.В. Дейнека та ін.] – К.: «Центр учбової літератури», 2016. – 368 с.
37. Економічний аналіз: Навчальний посібник./ Грабовецький Б. Є. — К.: Центр учбової літератури, 2009. – 256 с.
38. Гайдаєнко О. М. Застосування кореляційно – регресійного аналізу для прогнозування результатів діяльності підприємства / О. М. Гайдаєнко, Л. А. Коваленко // Облік, економіка, менеджмент: наукові нотатки:

Міжнародний збірник наукових праць / відпов. ред. І. Б. Садовська. – Луцьк: РВВ Луцького НТУ, 2017. – Вип. 1 (13). – Ч. 1. – С. 16-23.

39. Статистичне забезпечення управління економікою. Прикладна статистика: Навчальний посібник / А. В. Головач, В. В. Захожий, Н. А. Головач. – К: КНЕУ, 2005. – 333.